II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2021/1530

z 12. júla 2021,

ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa a ktorým sa mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 ([1]), a najmä na jeho článok 4 ods. 7,

keďže:

(1) Príloha II nariadenia (EÚ) 2021/947 stanovuje oblasti spolupráce pre geografické programy.

(2) Geografické programy by sa mali ďalej rozvíjať prostredníctvom dodatočných ustanovení dopĺňajúcich nariadenie (EÚ) 2021/947.

(3) Na základe oblastí spolupráce uvedených v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2021/947 by sa mali stanoviť osobitné ciele a prioritné oblasti spolupráce pre krajiny južného susedstva, východného susedstva, západnej Afriky, východnej a strednej Afriky, južnej Afriky a Indického oceánu, Blízkeho východu, Strednej Ázie, južnej Ázie, severnej a juhovýchodnej Ázie, Tichomoria, Ameriky a Karibiku.

(4) Mali by sa stanoviť orientačné finančné prostriedky pre subregióny západnej Afriky, východnej a strednej Afriky, južnej Afriky a Indického oceánu na základe zásad programovania pre geografické programy stanovených v článku 13 nariadenia (EÚ) 2021/947. Tematické ciele by sa mali stanoviť pre geografické regióny uvedené v nariadení (EÚ) 2021/947,

([1]) Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Osobitné ciele a prioritné oblasti spolupráce založené na oblastiach spolupráce uvedených v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2021/947 v prípade južného susedstva, východného susedstva, západnej Afriky, východnej a strednej Afriky, južnej Afriky a Indického oceánu, Blízkeho východu, Strednej Ázie, južnej Ázie, severnej a juhovýchodnej Ázie, Tichomoria, Severnej a Južnej Ameriky a Karibiku sú stanovené v prílohe k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Orientačné finančné prostriedky pridelené subregiónom západnej Afriky, východnej a strednej Afriky, južnej Afriky a Indického oceánu sú:

a) západná Afrika 11 672 000 000 EUR;

b) východná a stredná Afrika 11 381 000 000 EUR;

c) južná Afrika a Indický oceán 6 128 000 000 EUR.

Článok 3

Tematickými cieľmi pre geografické programy sú:

a) najmenej 15 % na ľudské práva, demokraciu a dobrú správu vecí verejných;

b) najmenej 45 % na inkluzívny a udržateľný rast pre ľudský rozvoj.

Článok 4

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. júla 2021

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Špecifické ciele a prioritné oblasti spolupráce podľa subregiónov na základe oblastí spolupráce uvedených v prílohe II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 sú tieto:

I. JUŽNÉ SUSEDSTVO

1. **Podpora ľudského rozvoja, dobrej správy vecí verejných, právneho štátu a rodovej rovnosti**

a) podpora a ochrana ľudských práv a základných slobôd; podpora rovnosti a posilňovania postavenia žien, demokracie, právneho štátu, dobrej správy vecí verejných, reformy súdnictva a boja proti korupcii;

b) posilňovanie verejných inštitúcií a systémov verejnej správy; posilňovanie transparentnosti a zodpovednosti; podpora sociálnej súdržnosti; podpora zapojenia občianskej spoločnosti a priestoru pre občianskych a neštátnych aktérov a nezávislé médiá; podpora boja proti dezinformáciám;

c) zlepšovanie prístupu k vzdelávaniu a jeho kvality; podpora digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností; posilňovanie postavenia mladých ľudí; posilňovanie systémov zdravotnej starostlivosti;

d) podpora transparentného a účinného riadenia verejných financií, mobilizácie domácich príjmov a správy hospodárskych záležitostí.

2. **Posilňovanie odolnosti, rozvíjanie prosperity a využitie digitálnej transformácie**

a) podpora podnikania a rozvoja súkromného sektora; zlepšovanie prístupu k financovaniu a digitalizácie podnikov; podpora dôstojného zamestnávania;

b) podpora obchodu a investícií, udržateľných hodnotových reťazcov, prepojenosti, ekonomickej integrácie a diverzifikácie;

c) podpora rozvoja moderných a spravodlivých systémov zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany a podpora dôstojného zamestnávania; podpora odolnosti obyvateľstva prostredníctvom rozvoja prístupných verejných služieb;

d) podpora zavádzania a prevádzkyschopnosti infraštruktúry s cieľom zaistiť prístupnú, cenovo dostupnú, inkluzívnu a bezpečnú digitálnu pripojiteľnosť, ako aj rozvoj modernej správy údajov a systémov ochrany; podpora lepšej elektronickej správy vecí verejných, rozvoja elektronických služieb a rámcov a platforiem interoperability.

3. **Podpora zelenej transformácie, posilňovanie odolnosti proti zmene klímy, energetickej transformácie a bezpečnosti a ochrana životného prostredia**

a) posilňovanie adaptácie na zmenu klímy a schopnosti zmierňovať zmenu klímy; prispievanie k presadzovaniu investícií, ktoré sú odolné proti zmene klímy, a udržateľných finančných politík v záujme prechodu k zelenému rastu;

b) podpora prechodu na nízke emisie, modelov obehového hospodárstva, ktoré efektívne využívajú zdroje, a podpora rozvoja udržateľných výrobných a hodnotových reťazcov; rozvoj a posilňovanie udržateľného zeleného a modrého hospodárstva; podpora energetickej transformácie a energetickej bezpečnosti;

c) podpora efektívneho využívania zdrojov, boja proti znečisťovaniu, ochrany a obnovy biodiverzity a prechodu na udržateľné potravinové systémy, ako aj podpora udržateľných multifunkčných riadených ekosystémov v kontexte adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti nej.

4. **Spolupráca v oblasti mieru a bezpečnosti**

a) podpora a presadzovanie mieru, predchádzania konfliktom a úsilia o zmierenie;

b) zintenzívnenie spolupráce v oblasti boja proti terorizmu, financovania terorizmu a prania špinavých peňazí, predchádzania radikalizácii a násilnému extrémizmu a boja proti nim, boja proti organizovanej trestnej činnosti, presadzovania práva a riešenia kybernetickej bezpečnosti, počítačovej kriminality a hybridných hrozieb;

c) podpora pripravenosti na katastrofy a riadenia rizík;

d) zvýšenie námornej bezpečnosti.

5. **Posilňovanie spolupráce vo všetkých aspektoch migrácie, mobility a núteného vysídľovania**

a) posilňovanie spolupráce vo všetkých aspektoch migrácie a núteného vysídľovania, posilňovanie miestnych a medzinárodných partnerstiev v oblasti migrácie a núteného vysídľovania pozdĺž hlavných migračných trás;

b) posilňovanie všetkých aspektov riadenia migrácie a azylu; posilňovanie riadenia hraníc; posilňovanie boja proti prevádzačstvu a obchodovaniu s ľuďmi a podpora spolupráce v oblasti bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia migrantov; ako aj riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania;

c) podpora komplexného prístupu k legálnej migrácii pri rešpektovaní právomocí členských štátov a k mobilite;

d) prispievanie k poskytovaniu medzinárodnej ochrany a podpory pre utečencov, migrantov, vnútorne vysídlené osoby, hostiteľské komunity a krajiny, v ktorých sa nachádza významný počet utečencov alebo vysídleného obyvateľstva.

6. **Posilňovanie regionálnej, subregionálnej a medziregionálnej spolupráce**

a) podpora Únie pre Stredozemie;

b) zintenzívňovanie spolupráce s medzinárodnými, regionálnymi a so subregionálnymi aktérmi a organizáciami;

c) zintenzívňovanie spolupráce medzi severnou a subsaharskou Afrikou vo vybraných oblastiach.

II. VÝCHODNÉ SUSEDSTVO

1. **Investovanie do odolných, udržateľných a integrovaných hospodárstiev a udržateľnej konektivity**

a) zintenzívnenie obchodu medzi partnerskými krajinami a s EÚ; podpora ďalšej integrácie do hodnotových reťazcov EÚ; podpora dôstojného zamestnávania; podpora rozvoja udržateľných výrobných a hodnotových reťazcov;

b) zlepšovanie podnikateľského prostredia; posilnenie ekosystému startupov a zlepšenie/diverzifikácia prístupu MSP k financovaniu;

c) posilnenie udržateľnej cestnej a námornej dopravy; podpora inteligentnej a udržateľnej mestskej mobility;

d) podpora kvalitného vzdelávania na všetkých úrovniach; posilnenie výskumu a kapacity na prenos technológií; posilnenie zručností na zlepšenie zamestnateľnosti.

2. **Investovanie do demokracie, dobrej správy vecí verejných, mieru a bezpečnosti, právneho štátu a justície**

a) podpora demokracie, mieru a dobrej správy vecí verejných, ľudských práv, slobody prejavu a združovania a slobody a nezávislosti médií; podpora nezávislého, zodpovedného a účinného systému justície; zintenzívnenie spolupráce v boji proti hybridných hrozbám a dezinformáciám, zaistenie kybernetickej bezpečnosti a boj proti počítačovej kriminalite;

b) podpora reformy verejnej správy a elektronickej správy vecí verejných; podpora elektronických verejných služieb; boj proti korupcii;

c) podpora vyváženého územného rozvoja a decentralizačných reformných procesov;

d) podpora budovania mieru, predchádzania sporom a konfliktom a ich riešenie prostredníctvom mierových úsilí a metód, ako aj zriaďovanie a/alebo zavádzanie systémov včasného varovania; posilnenie regionálnej bezpečnosti a námornej ochrany a bezpečnosti; posilnenie bezpečnosti prostredníctvom boja proti organizovanej trestnej činnosti a podpory integrovaného riadenia hraníc.

3. **Investovanie do energie z udržateľných zdrojov, eliminácie emisií uhlíka, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a environmentálnej odolnosti**

a) investovanie do energetickej konektivity a silnejších cezhraničných a medziregionálnych pripojení do sústavy a zároveň podpora energetickej efektívnosti, odolnosti a bezpečnosti a presadzovanie zvýšeného využívania energie z udržateľných zdrojov;

b) zlepšovanie kvality ovzdušia, podpora boja proti znečisťovaniu, ekologizácia mestských oblastí a zlepšovanie nakladania s odpadom a zároveň posilňovanie biodiverzity, podpora prechodu na udržateľné potravinové systémy a modernizácia zásobovania vodou a sanitácie;

c) podpora nízkoemisného obehového hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje; posilnenie politík v oblasti klímy; rozvoj a posilnenie modrého hospodárstva; zvýšenie zelených investícií;

d) investovanie do odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a modernizácia týchto systémov, ako aj podpora pripravenosti na katastrofy a riadenia rizík vrátane zmierňovania chemických, biologických a rádiologických rizík a rizík súvisiacich s jadrovou bezpečnosťou.

4. **Investovanie do odolnej digitálnej transformácie**

a) podpora rozvoja digitálnej infraštruktúry a elektronických služieb prostredníctvom lepšej elektronickej správy vecí verejných a zlepšených rámcov a platforiem interoperability;

b) posilňovanie digitálnych zručností; stimulovanie digitálnych inovácií a vysokovýkonných digitálnych startupov;

c) podpora cezhraničného elektronického obchodu a digitálnych koridorov medzi partnerskými krajinami a EÚ;

d) posilňovanie kybernetickej odolnosti.

5. **Investovanie do odolných, inkluzívnych a rozmanitých spoločností uplatňujúcich rodovú rovnosť**

a) posilňovanie kapacít a postavenia organizácií občianskej spoločnosti na regionálnej a miestnej úrovni vrátane mládežníckych organizácií;

b) ochrana ľudských práv; podpora rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach politiky;

c) zvýšenie zapojenia občanov a najmä mladých ľudí do demokratických a ekonomických reforiem; podpora informovanosti o environmentálnych a digitálnych záležitostiach.

III. ZÁPADNÁ AFRIKA

1. **Podpora stabilizácie, bezpečnosti, prechodu k demokracii, dobrej správy vecí verejných a ľudských práv**

a) podpora stabilizácie, mieru a bezpečnosti na pevnine a na mori prostredníctvom prechodu k demokracii, dobrej správy vecí verejných, boja proti beztrestnosti a reformy sektora bezpečnosti; zintenzívnenie spolupráce v oblasti boja proti terorizmu, predchádzania radikalizácii a násilnému extrémizmu a boja proti nim; podpora dialógu, predchádzania konfliktom, zmierenia a budovania štátu;

b) podpora demokratickej správy vecí verejných a právneho štátu, transparentnosti a boja proti korupcii; podpora dohľadu a zodpovednosti, ako aj nezávislého, zodpovedného a účinného systému justície;

c) posilňovanie inštitúcií štátnych a miestnych orgánov a ich účinnej prítomnosti na celom území a v občianskej spoločnosti;

d) presadzovanie zásady rovnosti a nediskriminácie; presadzovanie dodržiavania ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva.

2. **Podpora inkluzívneho a udržateľného rastu, podpora dôstojných pracovných miest a využívanie digitálnej transformácie**

a) podpora rozvoja súkromného sektora; zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia a digitalizácie podnikov, ako aj transparentnosti a účinnosti verejných financií; elektronická správa vecí verejných a rozvoj elektronických služieb;

b) podpora udržateľnej infraštruktúry a konektivity, ekonomickej integrácie, obchodu a vykonávania dohody o hospodárskom partnerstve; posilňovanie miestnych a regionálnych hodnotových reťazcov;

c) podpora rozvíjania zručností a tvorby dôstojného zamestnávania, ako aj výskumu a inovácií; podpora rozvoja udržateľných výrobných a hodnotových reťazcov;

d) posilňovanie zeleného a digitálneho hospodárstva.

3. **Posilňovanie spolupráce vo všetkých aspektoch migrácie, mobility a núteného vysídľovania a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania**

a) posilňovanie miestnych a medzinárodných partnerstiev v oblasti migrácie a núteného vysídľovania pozdĺž hlavných migračných trás;

b) posilňovanie správy a riadenia migrácie a podpora spolupráce v oblasti bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia migrantov;

c) podpora komplexného prístupu k legálnej migrácii pri rešpektovaní právomocí členských štátov a k mobilite;

d) ochrana zraniteľných migrantov, utečencov a vnútorne vysídlených osôb; posilňovanie boja proti prevádzačstvu a obchodovaniu s ľuďmi; zaisťovanie ochrany a dodržiavania ľudských práv migrantov, utečencov a núteně vysídlených osôb; poskytovanie medzinárodnej ochrany a podpory pre utečencov, migrantov, vnútorne vysídlené osoby, hostiteľské komunity a krajiny, v ktorých sa nachádza významný počet utečencov alebo vysídleného obyvateľstva.

4. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) podpora prístupu k energii z udržateľných zdrojov a energetickej efektívnosti; podpora prístupu k bezpečnému zásobovaniu vodou odolnému proti zmene klímy a k sanitačným službám;

b) podpora opatrení v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, pripravenosti na katastrofy a znižovania rizík;

c) podpora integrovaného krajinného prístupu v záujme inteligentnej a odolnej poľnohospodárskej/potravinovej a výživovej bezpečnosti, udržateľného manažmentu prírodných zdrojov, udržateľného rybárstva a akvakultúry a adaptácie na zmenu klímy/zmierňovania zmeny klímy;

d) presadzovanie ochrany životného prostredia, zachovania biodiverzity a obehového hospodárstva, ako aj udržateľných multifunkčných riadených ekosystémov v kontexte adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti nej.

5. **Podpora ľudského rozvoja a rodovej rovnosti**

a) podpora lepšieho prístupu k odolným zdravotníckym službám a výžive a ich lepšej kvality;

b) podpora lepšieho prístupu k vzdelávaniu na rozličných úrovniach a jeho lepšej kvality; podpora digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností;

c) podpora sociálnej inklúzie, sociálnej ochrany a systémov sociálneho zabezpečenia;

d) podpora opatrení na posilnenie rodovej rovnosti a podpora posilnenia postavenia žien a dievčat vo všetkých oblastiach politiky.

6. **Posilňovanie partnerstiev**

a) podnecovanie regionálnej integrácie, konektivity a spolupráce;

b) podpora politického dialógu s regionálnymi hospodárskymi spoločenstvami;

c) podpora medzikultúrneho dialógu a spolupráce, twinningu a programov výmeny a vodcovstva.

IV. ZÁPADNÁ A STREDNÁ AFRIKA

1. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) presadzovanie udržateľného manažmentu prírodných zdrojov, ochrany životného prostredia a zachovania biodiverzity v rámci krajinného a morského prístupu;

b) podpora opatrení v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, pripravenosti na katastrofy a riadenia rizík;

c) podpora prístupu k energiám z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti, ako aj podpora udržateľných multifunkčných riadených ekosystémov v kontexte adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti nej; podpora prístupu k bezpečnému zásobovaniu vodou odolnému proti zmene klímy a k sanitačným službám;

d) podpora udržateľnej potravinovej bezpečnosti.

2. **Podpora stabilizácie, bezpečnosti, demokracie a prechodov k demokracii, dobrej správy vecí verejných a ľudských práv**

a) podpora mieru a bezpečnosti, stability, demokracie, mierových prechodov k demokracii, právneho štátu, reformy sektora bezpečnosti, zmierenia a predchádzania konfliktom; zintenzívnenie spolupráce v oblasti boja proti terorizmu, predchádzania radikalizácii a násilnému extrémizmu a boja proti nim;

b) podpora demokratickej správy vecí verejných, transparentnosti a dohľadu a boja proti korupcii; podpora nezávislého, zodpovedného a účinného systému justície;

c) podporovanie dodržiavania ľudských práv a zásad rovnosti a nediskriminácie.

3. **Podpora inkluzívneho a udržateľného rastu, podpora dôstojných pracovných miest a využívanie digitálnej transformácie**

a) podpora rozvoja súkromného sektora; zlepšovanie podnikateľského prostredia a digitalizácie podnikov, ako aj investičného prostredia; elektronická správa vecí verejných a rozvoj elektronických služieb;

b) podpora ekonomickej integrácie a obchodu vrátane udržateľnej infraštruktúry a konektivity;

c) podpora rozvíjania zručností a tvorby dôstojného zamestnávania, ako aj výskumu a inovácií;

d) posilňovanie zeleného a digitálneho hospodárstva.

4. **Podpora ľudského rozvoja a rodovej rovnosti**

a) podpora lepšieho prístupu k odolným zdravotníckym službám a službám sociálnej ochrany a výžive a ich lepšej kvality;

b) podpora lepšieho prístupu k vzdelávaniu na rozličných úrovniach a jeho kvality; podpora digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností;

c) podpora sociálnej inklúzie a boj proti nerovnosti;

d) podpora opatrení na posilnenie rodovej rovnosti a podpora posilnenia postavenia žien a dievčat vo všetkých oblastiach politiky.

5. **Posilňovanie spolupráce vo všetkých aspektoch migrácie, mobility a núteného vysídľovania a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania**

a) posilňovanie miestnych a medzinárodných partnerstiev v oblasti rôznych aspektov migrácie a núteného vysídľovania;

b) posilňovanie správy a riadenia migrácie a podpora spolupráce v oblasti bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia migrantov;

c) podpora komplexného prístupu k legálnej migrácii pri rešpektovaní právomocí členských štátov a k mobilite;

d) ochrana zraniteľných migrantov, utečencov a vnútorne vysídlených osôb; posilňovanie boja proti prevádzačstvu a obchodovaniu s ľuďmi; zaisťovanie ochrany a dodržiavania ľudských práv migrantov, utečencov a nútene vysídlených osôb; prispievanie k poskytovaniu medzinárodnej ochrany a podpory pre utečencov, migrantov, vnútorne vysídlené osoby, hostiteľské komunity a krajiny, v ktorých sa nachádza významný počet utečencov alebo vysídleného obyvateľstva.

6. **Posilňovanie partnerstiev**

a) podnecovanie regionálnej hospodárskej integrácie, prepojenosti a spolupráce a vykonávania dohody o hospodárskom partnerstve;

b) podpora politického dialógu s regionálnymi hospodárskymi spoločenstvami;

c) podpora medzikultúrneho dialógu a spolupráce, twinningu a programov výmeny a vodcovstva.

V. JUŽNÁ AFRIKA A INDICKÝ OCEÁN

1. **Podpora inkluzívneho a udržateľného rastu, podpora dôstojných pracovných miest a využívanie digitálnej transformácie**

a) podpora rozvoja súkromného sektora; zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia, digitalizácie podnikov a transparentnosti verejných financií; elektronická správa vecí verejných a rozvoj elektronických služieb;

b) podpora udržateľnej infraštruktúry a konektivity, hospodárskej integrácie a obchodu;

c) podpora rozvíjania zručností a dôstojného zamestnávania, ako aj výskumu a inovácií;

d) posilňovanie zeleného a digitálneho hospodárstva.

2. **podpora dobrej správy vecí verejných, mieru, demokracie a ľudských práv**

a) podpora mieru a bezpečnosti na pevnine a na mori, stability, demokracie a právneho štátu; reformy sektora bezpečnosti, predchádzania konfliktom, zmierenia a boja proti medzinárodnému nezákonnému obchodovaniu;

b) podpora demokratickej správy vecí verejných, transparentnosti a dohľadu a boja proti korupcii; zlepšovanie zápisov občanov do registrov;

c) podporovanie dodržiavania ľudských práv a zásad rovnosti a nediskriminácie;

d) podpora justície; posilňovanie miestnych orgánov a občianskej spoločnosti a posilňovanie ich postavenia.

3. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) podpora adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania, pripravenosti na katastrofy a znižovania rizík;

b) podpora prístupu k energii z udržateľných zdrojov a energetickej efektívnosti; podpora prístupu k bezpečnému zásobovaniu vodou odolnému proti zmene klímy a k sanitačným službám;

c) podpora potravinovej bezpečnosti, inteligentného a odolného poľnohospodárstva, udržateľného rybárstva a akvakultúry;

d) presadzovanie udržateľného manažmentu prírodných zdrojov, ochrany životného prostredia, zachovania biodiverzity a obehového hospodárstva; podpora udržateľných multifunkčných riadených ekosystémov v kontexte adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti nej.

4. **Podpora ľudského rozvoja a rodovej rovnosti**

a) podpora lepšieho prístupu k odolným zdravotníckym službám a výžive a ich lepšej kvality;

b) zlepšovanie prístupu k vzdelávaniu na rozličných úrovniach a jeho kvality; podpora digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností;

c) podpora sociálnej inklúzie a systémov sociálnej ochrany;

d) podpora opatrení na posilnenie rodovej rovnosti a podpora posilnenia postavenia žien a dievčat vo všetkých oblastiach politiky.

5. **Posilňovanie partnerstiev**

a) podnecovanie regionálnej hospodárskej integrácie a spolupráce a vykonávania dohody o hospodárskom partnerstve; podpora širšej spolupráce v oblasti Indického oceána;

b) podpora politického dialógu s regionálnymi hospodárskymi spoločenstvami;

c) podpora medzikultúrneho dialógu a spolupráce, twinningu a programov výmeny a vodcovstva.

VI. BLÍZKY VÝCHOD

1. **Podpora inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu a využívanie digitálnej transformácie**

a) podpora podnikania, dôstojného zamestnávania a zamestnateľnosti, zlepšovanie podnikateľského prostredia, digitalizácie podnikov a investičného prostredia;

b) podpora hospodárskej diverzifikácie, rozvoja potravinových hodnotových reťazcov a hospodárskej infraštruktúry a obchodu s inými surovinami ako ropa; podpora rozvoja udržateľných výrobných a hodnotových reťazcov;

c) podpora odolnosti miestnych komunít a zachovania kultúrneho dedičstva;

d) podpora zavádzania a prevádzkyschopnosti infraštruktúry s cieľom zaistiť prístupnú, cenovo dostupnú, inkluzívnu a bezpečnú digitálnu pripojiteľnosť; podpora lepšej elektronickej správy vecí verejných, rozvoja elektronických služieb a rámcov a platforiem interoperability.

2. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) prispievanie k úsiliu partnerov plniť svoje medzinárodné záväzky v oblasti zmeny klímy, boja proti znečisťovaniu, riadenia ekosystémov a zachovania biodiverzity; zvyšovanie ich odolnosti proti rizikám v oblasti klímy a iným rizikám súvisiacim s prírodnými nebezpečenstvami;

b) budovanie kapacít na začlenenie environmentálnej udržateľnosti a cieľov v oblasti zmeny klímy do rozvojových procesov, najmä v oblastiach hospodárstva, udržateľnej energetiky, poľnohospodárstva, rybárstva a akvakultúry;

c) posilňovanie spolupráce v oblasti budovania vedeckých, technických, ľudských a inštitucionálnych kapacít na účely riadenia v oblasti klímy a životného prostredia;

d) podpora opatrení v oblasti adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania.

3. **Podpora ľudského rozvoja, sociálnej inklúzie a zdravia**

a) zlepšovanie kvality a rovnosti systémov vzdelávania; podpora digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností;

b) podpora reforiem sociálnej ochrany a lepšieho prístupu zraniteľných skupín k základným službám; podpora koordinácie v reakcii na zdravotné krízy;

c) podporovanie dodržiavania zásady nediskriminácie; podpora práva na slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania alebo viery;

d) podpora posilňovania systémov zdravotnej starostlivosti, lepšieho prístupu k zdravotníckym službám a ich lepšej kvality a odolnosti.

4. **Podpora ľudských práv, dobrej správy vecí verejných, inkluzívneho občianstva a mierových, spravodlivých spoločností, ako aj posilňovanie spolupráce v oblasti migrácie a mobility**

a) podpora makroekonomického riadenia, systémov riadenia verejných financií a zodpovednosti verejných inštitúcií; podpora inkluzívnosti v rámci správy vecí verejných a rozhodovacích procesov; posilňovanie ochrany ľudských práv a základných slobôd; boj proti diskriminácii a posilňovanie občianskej spoločnosti;

b) podpora rodovej rovnosti a dodržiavania, ochrany a plného využívania ľudských práv žien a dievčat a posilňovanie ich postavenia vrátane hospodárskych, pracovných a sociálnych práv;

c) posilňovanie spolupráce vo všetkých aspektoch migrácie, núteného vysídľovania a riadenia hraníc a posilňovanie boja proti prevádzačstvu; posilňovanie všetkých aspektov riadenia migrácie a azylu, spolupráce v oblasti bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania;

d) podpora komplexného prístupu k legálnej migrácii a mobilite; prispievanie k poskytovaniu podpory pre utečencov, migrantov, vnútorne vysídlené osoby, hostiteľské komunity a krajiny, v ktorých sa nachádzajú utečenci alebo vysídlené obyvateľstvo.

5. **Podpora mieru, bezpečnosti a predchádzania konfliktom**

a) podpora úsilí o budovanie mieru, mediácie, dialógu a zmierenia; zriaďovanie systémov včasného varovania; podpora predchádzania konfliktom a ich urovnávania;

b) podpora reformy sektora bezpečnosti a boja proti organizovanej trestnej činnosti;

c) predchádzanie radikalizácii, ktorá vedie k násilnému extrémizmu a terorizmu, a boj proti nej a ochrana jednotlivcov pred takýmito hrozbami;

d) posilnenie regionálnej bezpečnosti a námornej ochrany a bezpečnosti; zmierňovanie chemických, biologických a rádiologických rizík a rizík súvisiacich s jadrovou bezpečnosťou.

6. **Posilňovanie partnerstiev**

a) presadzovanie dobrých susedských vzťahov, spolupráce a inkluzívneho a konštruktívneho dialógu;

b) podpora trojstrannej spolupráce s dvojstrannými a regionálnymi rozvojovými agentúrami a finančnými inštitúciami;

c) spolupráca so zainteresovanými stranami v industrializovaných a rozvinutejších rozvojových krajinách a prostredníctvom verejnej diplomacie.

VII. STREDNÁ ÁZIA

1. **Podpora mieru, stability, dobrej správy vecí verejných, ľudských práv a ľudského rozvoja a boj proti neregulárnej migrácii a nútenému vysídľovaniu**

a) prispievanie k mieru, predchádzaniu konfliktom alebo ich inkluzívnemu politickému urovnaniu a k stabilite prostredníctvom zvyšovania odolnosti štátov, spoločností, komunít a jednotlivcov; podpora sociálneho dialógu;

b) posilňovanie a podpora demokracie a inkluzívnych demokratických procesov; podpora účinných a zodpovedných inštitúcií a boja proti korupcii, obchodovaniu s drogami a organizovanej trestnej činnosti; posilňovanie právneho štátu a nezávislého súdnictva;

c) podpora ľudských práv a základných slobôd, úlohy občianskej spoločnosti vo všetkých aspektoch politických a reformných procesov a verejného života a podpora posilňovania a odolnosti verejných služieb v oblastiach zdravia a vzdelávania; podpora opatrení na posilnenie rodovej rovnosti a podpora posilnenia postavenia žien a dievčat vo všetkých oblastiach politiky;

d) riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania; uľahčovanie riadenej, bezpečnej, regulárnej a zodpovednej migrácie a mobility; posilňovanie správy a riadenia migrácie, ochrany hraníc, spolupráce v oblasti bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia a legálnej migrácie.

2. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) podpora integrovaného, udržateľného, participatívneho hospodárenia s vodami vnímavého voči konfliktom a cezhraničnej spolupráce v oblasti vôd;

b) podpora opatrení v oblasti adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania;

c) podpora zachovania, udržateľného riadenia a využívania zdravých ekosystémov a agropotravinárskych systémov; zastavenie straty biodiverzity; podpora úsilia partnerských krajín v oblasti pripravenosti na katastrofy a znižovania rizík, ako aj podpora prístupu k udržateľnej energii a zintenzívňovanie spolupráce v tejto oblasti;

d) rozvoj a posilňovanie udržateľného zeleného a obehového hospodárstva.

3. **Podpora inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu a dôstojného zamestnávania a využívanie digitálnej transformácie**

a) podpora rastu odolných a udržateľných hospodárstiev; podpora regulačnej spolupráce a normalizácie; podpora zavádzania a prevádzkyschopnosti infraštruktúry s cieľom zaistiť prístupnú, cenovo dostupnú, inkluzívnu a bezpečnú digitálnu pripojiteľnosť;

b) podpora vyššej produktivity a dôstojného zamestnávania prostredníctvom ekonomickej formalizácie spoločne s podporou uplatňovania medzinárodných pracovných noriem;

c) podpora posilneného technického odborného vzdelávania a príležitostí odbornej prípravy; podpora digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností;

d) uľahčovanie cezhraničného a vnútroregionálneho obchodu a posilnenej regionálnej integrácie ako mierového vektora v celom regióne.

4. **Posilňovanie partnerstiev**

a) podnecovanie regionálnej integrácie a spolupráce na podporu spoločnej prosperity a bezpečnosti;

b) podpora hospodárskej, kultúrnej a verejnej diplomacie v záujme spolupráce s obyvateľstvom, organizáciami občianskej spoločnosti, obcami a miestnymi komunitami, so súkromným sektorom, s médiami, akademickou obcou a think tankmi;

c) presadzovanie a podpora jednotného regionálneho prístupu k integrácii Afganistanu do Strednej Ázie.

VIII. JUŽNÁ ÁZIA

1. **Podpora dobrej správy vecí verejných, ľudského rozvoja a rodovej rovnosti a boj proti neregulárnej migrácii a nútenému vysídľovaniu**

a) posilňovanie a podpora demokracie, právneho štátu, nezávislého, zodpovedného a účinného systému justície, správy vecí verejných a dohľadu a ľudských práv; posilňovanie postavenia prosperujúcej občianskej spoločnosti a umožnenie zápisov občanov do registrov; podpora opatrení na posilnenie rodovej rovnosti a podpora posilnenia postavenia žien a dievčat vo všetkých oblastiach politiky;

b) posilňovanie verejných inštitúcií na vnútroštátnej a nižšej úrovni a verejných služieb v oblasti zdravia, výživy, vzdelávania a sociálnej ochrany; podpora decentralizácie;

c) riešenie hrozieb v oblasti zdravia; rozvoj bezpečných, účinných a cenovo dostupných vakcín, liekov a liečby zanedbávaných chorôb súvisiacich s chudobou; zlepšovanie reakcií na výzvy v oblasti zdravia;

d) riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania; uľahčovanie riadenej, bezpečnej, regulárnej a zodpovednej migrácie a mobility; posilňovanie správy a riadenia migrácie, ochrany hraníc, spolupráce v oblasti bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia a legálnej migrácie.

2. **Ochrana životného prostredia a boj proti zmene klímy**

a) podpora zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu; posilňovanie kapacít v prípade riadenia v oblasti životného prostredia;

b) rozvoj a posilňovanie udržateľného zeleného a modrého hospodárstva a boja proti znečisťovaniu;

c) podpora postupného vyraďovania fosílnych palív a prístupu k udržateľným energetickým službám; zlepšovanie správy oceánov;

d) podpora lepšej správy vecí verejných a budovania kapacít v záujme udržateľného manažmentu prírodných zdrojov, ako aj podpora udržateľných multifunkčných riadených ekosystémov v kontexte adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti katastrofám súvisiacim s prírodnými nebezpečenstvami.

3. **Podpora inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu a dôstojného zamestnávania a využívanie digitálnej transformácie**

a) podpora podnikania, digitalizácie podnikov, rozvoja zručností a uplatňovania medzinárodných pracovných noriem; posilňovanie udržateľných systémov sociálnej ochrany;

b) zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia; uľahčovanie obchodu; zlepšovanie regionálnych multimodálnych dopravných sietí a služieb; podpora udržateľnej infraštruktúry a konektivity;

c) podpora všeobecného prístupu k cenovo dostupnej, spoľahlivej a udržateľnej energii; podpora nízkoemisného obehového hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje a odolného proti zmene klímy;

d) podpora regulačnej spolupráce a normalizácie; podpora zavádzania a prevádzkyschopnosti infraštruktúry s cieľom zaistiť prístupnú, cenovo dostupnú, inkluzívnu a bezpečnú digitálnu pripojiteľnosť.

4. **Podpora mieru, bezpečnosti a stability a predchádzanie konfliktom**

a) podpora predchádzania konfliktom a včasného varovania; budovania mieru, krízového riadenia, stabilizácie, zmierenia a rekonštrukcie po skončení konfliktu a zvýšenie námornej bezpečnosti;

b) boj proti diskriminácii a nerovnosti; podpora systematickej účasti žien a mladých ľudí;

c) predchádzanie všetkým formám sexuálneho a rodovo motivovaného násilia;

d) predchádzanie radikalizácii, násilnému extrémizmu a terorizmu a boj proti nim.

5. **Posilňovanie partnerstiev**

a) posilnenie zodpovednosti krajiny, partnerstiev a konštruktívneho dialógu, a to aj s občianskou spoločnosťou;

b) podpora multilateralizmu, regionálnej integrácie a posilnenej konektivity;

c) spolupráca so zainteresovanými stranami v rozvinutejších rozvojových krajinách a prostredníctvom verejnej diplomacie.

IX. SEVERNÁ A JUHOVÝCHODNÁ ÁZIA

1. **Podpora dobrej správy vecí verejných, ľudského rozvoja a rodovej rovnosti**

a) posilňovanie a podpora demokracie a inkluzívnych demokratických procesov, ľudských práv a základných slobôd, právneho štátu, nezávislého súdnictva, správy vecí verejných a dohľadu a boja proti korupcii;

b) podpora a posilňovanie prosperujúcej občianskej spoločnosti a posilnenie jej postavenia; podpora vytvárania otvoreného priestoru umožňujúceho zapojenie občianskej spoločnosti a občanov do politického života;

c) boj proti nerovnostiam a diskriminácii; podpora ľudského rozvoja a plného využívania ľudských práv žien a dievčat, mladých ľudí a detí a osôb so zdravotným postihnutím;

d) podpora posilňovania systémov zdravotnej starostlivosti, lepšieho prístupu k zdravotníckym službám a ich lepšej kvality a odolnosti; riešenie hrozieb v oblasti zdravia; rozvoj bezpečných, účinných a cenovo dostupných vakcín, liekov a liečby zanedbávaných chorôb súvisiacich s chudobou; zlepšovanie reakcií na výzvy v oblasti zdravia.

2. **Podpora mieru, stability, bezpečnosti a predchádzania konfliktom**

a) podpora predchádzania konfliktom, včasného varovania a budovania mieru prostredníctvom mediácie a dialógu, krízového riadenia a stabilizácie, zmierenia a rekonštrukcie po skončení konfliktu a zvýšenia námornej bezpečnosti;

b) podpora miestnych, vnútroštátnych, regionálnych a medzinárodných iniciatív prispievajúcich k stabilite, bezpečnosti a mieru; podpora cezhraničnej spolupráce v oblasti spoločných prírodných zdrojov.

3. **Ochrana životného prostredia a boj proti zmene klímy**

a) posilňovanie vedeckých, ľudských a inštitucionálnych kapacít na účely riadenia v oblasti klímy a životného prostredia; posilňovanie regionálnej, vnútroštátnej a miestnej správy v oblasti klímy a životného prostredia;

b) podpora opatrení v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a znižovania rizika katastrof;

c) podpora prístupu k udržateľnej energii a postupného zrušenia environmentálne škodlivých dotácií na fosílne palivá; rozvoj a posilňovanie udržateľného zeleného a modrého hospodárstva, boja proti znečisťovaniu, obehového hospodárstva a udržateľnej urbanizácie, zlepšovanie správy oceánov;

d) podpora zalesňovania a vynútiteľnosti práva, správy a obchodu v lesnom hospodárstve; podpora správy oceánov.

4. **Podpora inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu a využívanie digitálnej transformácie**

a) zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia; podpora digitalizácie podnikov a vytváranie regulačného prostredia umožňujúceho hospodársky rozvoj;

b) podpora regionálnej integrácie, obchodu, investícií a konektivity; podpora zavádzania a prevádzkyschopnosti infraštruktúry s cieľom zaistiť prístupnú, cenovo dostupnú, inkluzívnu a bezpečnú digitálnu pripojiteľnosť; podpora lepšej elektronickej správy vecí verejných, rozvoja elektronických služieb a rámcov a platforiem interoperability;

c) podpora udržateľného poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybárstva a potravinovej bezpečnosti; podpora udržateľného manažmentu prírodných zdrojov, ako aj environmentálnej a sociálnej odolnosti a zdravých ekosystémov;

d) podpora udržateľnej hospodárskej diverzifikácie, miestnej pridanej hodnoty v dodávateľských reťazcoch, udržateľného obchodu a rozvoja súkromného sektora; presadzovanie rozvoja udržateľných výrobných a hodnotových reťazcov.

5. **Riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania a uľahčovanie riadenej, bezpečnej a legálnej migrácie a mobility**

a) podpora podmienok na uľahčenie legálnej migrácie a dobre riadenej mobility a medziľudských kontaktov;

b) zaisťovanie ochrany a dodržiavania ľudských práv migrantov, utečencov a nútene vysídlených osôb; podpora riešení zameraných na rozvoj určených pre tieto osoby, ako aj bezpečných, dôstojných a udržateľných návratov, readmisie a opätovného začlenenia;

c) zníženie zraniteľnosti v súvislosti s migráciou, okrem iného zraniteľnosti spôsobenej obchodovaním s ľuďmi a prevádzačstvom.

6. **Posilňovanie partnerstiev**

a) prehlbovanie politického, hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho dialógu medzi Úniou a partnerskými krajinami; podpora plnenia dvojstranných a medzinárodných záväzkov;

b) budovanie partnerstiev so súkromným sektorom na vytváranie pracovných miest a zlepšovanie životných podmienok;

c) spolupráca so zainteresovanými stranami v industrializovaných a rozvinutejších rozvojových krajinách a prostredníctvom verejnej diplomacie.

X. TICHOMORIE

1. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) rozvoj a posilňovanie udržateľného zeleného a modrého hospodárstva, obehového hospodárstva a boja proti znečisťovaniu; podpora prístupu k udržateľnej energii;

b) podpora úsilia partnerov pri plnení ich záväzkov v oblasti zmeny klímy, pripravenosti na katastrofy a znižovania rizík, ochrany ekosystémov a biodiverzity, ako aj správy oceánov;

c) podpora environmentálne udržateľných poľnohospodárskych postupov; podpora zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu; podpora environmentálnej a sociálnej odolnosti a zdravých ekosystémov;

d) podpora udržateľnej hospodárskej diverzifikácie, konkurencieschopnosti, miestnej pridanej hodnoty v dodávateľských reťazcoch, udržateľného obchodu a rozvoja súkromného sektora.

2. **Podpora inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu a dôstojného zamestnávania**

a) podpora udržateľného podnikania, dôstojného zamestnávania a zamestnateľnosti; zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia; vytváranie príležitostí; podpora digitálneho hospodárstva a digitálnej pripojiteľnosti;

b) zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia; vytváranie regulačného prostredia umožňujúceho hospodársky rozvoj; podpora rastu spoločností a vytvárania pracovných miest;

c) posilňovanie a diverzifikovanie udržateľných a inkluzívnych poľnohospodárskych potravinových hodnotových reťazcov; podpora potravinovej bezpečnosti a hospodárskej diverzifikácie, pridávania hodnoty, regionálnej integrácie, konkurencieschopnosti a spravodlivého obchodu; podpora udržateľných a nízkoemisných inovácií, ktoré sú odolné proti zmene klímy; podpora udržateľnej infraštruktúry;

d) presadzovanie a podpora riadenia udržateľného rybárstva a udržateľnej akvakultúry.

3. **Podpora dobrej správy vecí verejných, mieru a bezpečnosti, právneho štátu a ľudských práv vrátane rodovej rovnosti**

a) posilňovanie a podpora mieru, dodržiavania ľudských práv, demokracie a inkluzívnych demokratických procesov, právneho štátu, nezávislého súdnictva, predchádzania konfliktom, budovania mieru a zmierenia, správy vecí verejných a dohľadu, riadneho hospodárenia s verejnými financiami a boja proti korupcii;

b) boj proti diskriminácii; presadzovanie zásady rovnosti a nediskriminácie;

c) zvyšovanie odolnosti štátov, spoločností, komunít a jednotlivcov proti politickým, hospodárskym, environmentálnym, demografickým a spoločenským tlakom a otrasom, tlakom a otrasom v súvislosti s potravinami a proti prírodným a ľudskou činnosťou spôsobeným katastrofám a zdravotným rizikám vrátane pandémií;

d) podpora a posilňovanie prosperujúcej občianskej spoločnosti a posilnenie jej postavenia; podpora vytvárania otvoreného priestoru umožňujúceho zapojenie občianskej spoločnosti a občanov do politického života a do rozhodnutí týkajúcich sa kontroly; podpora a presadzovanie účasti všetkých na politických procesoch a verejnom živote.

4. **Podpora ľudského rozvoja**

a) zintenzívnenie úsilia o prijatie politík a vytváranie príslušných investícií na podporu, ochranu a napĺňanie práv žien a dievčat, mladých ľudí a detí;

b) podpora udržateľného poľnohospodárstva, rybárstva a akvakultúry s cieľom zvýšiť potravinovú bezpečnosť; vytváranie hospodárskych príležitostí a dôstojných pracovných miest;

c) podpora všeobecného prístupu k bezpečnej a dostatočnej sanitácii pitnej vody, hygiene a podpora udržateľného a integrovaného hospodárenia s vodami;

d) podpora posilňovania systémov zdravotnej starostlivosti, lepšieho prístupu k zdravotníckym službám a ich lepšej kvality a odolnosti.

5. **Posilňovanie partnerstiev**

a) prehlbovanie politického, hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho dialógu; podpora plnenia dvojstranných a medzinárodných záväzkov; podpora širšej spolupráce v oblasti Tichomoria;

b) spolupráca so zainteresovanými stranami v industrializovaných a rozvinutejších rozvojových krajinách a prostredníctvom verejnej diplomacie.

XI. AMERIKA (CELÝ KONTINENT)

1. **Ochrana životného prostredia a biodiverzity a boj proti zmene klímy**

a) podpora úsilia partnerov v oblasti adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania a znižovania rizika katastrof;

b) podpora ochrany, udržateľného riadenia a obnovy ekosystémov a biodiverzity; ochrana voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a zastavenie straty biodiverzity;

c) podpora udržateľného riadenia využívania pôdy, zmien využívania pôdy a lesného hospodárstva; boj proti degradácii lesov a podpora vynútiteľnosti práva, správy a obchodu v lesnom hospodárstve, ako aj posilnenie správy oceánov;

d) podpora efektívneho využívania zdrojov a udržateľnej spotreby a výroby v rámci prechodu na obehové hospodárstvo, nulové znečistenie a zelenú energiu s dôrazom na energetickú efektívnosť; podpora modernizácie systémov zásobovania vodou a sanitačných systémov.

2. **Digitálna transformácia a inovácie**

a) podpora normalizácie a spolupráce v oblasti politík na riešenie kybernetickej bezpečnosti, ochrany údajov, umelej inteligencie a ďalších regulačných otázok súvisiacich s digitálnou transformáciou; posilňovanie inkluzívneho digitálneho vzdelávania, gramotnosti a zručností; posilňovanie digitálnych práv;

b) rozvoj a podpora prístupnej, cenovo dostupnej, inkluzívnej a bezpečnej digitálnej pripojiteľnosti; prehlbovanie vedomostí a výmeny údajov; posilňovanie medziregionálnej vedeckej spolupráce;

c) podpora digitálneho hospodárstva vrátane digitálneho podnikania; podpora spolupráce v oblastiach vedy, prenosu technológií a výskumu, digitalizácie a inovácií; podpora rozvíjania a rozsiahleho využívania digitálnych produktov, digitálnej správy a elektronických služieb;

d) podpora kolaboratívnych platforiem na posilnenie digitálnych investícií a výmen v EÚ.

3. **Podpora udržateľnej a inkluzívnej hospodárskej obnovy**

a) posilňovanie udržateľných a inkluzívnych hodnotových reťazcov, podpora potravinovej bezpečnosti a hospodárskej diverzifikácie, ako aj inteligentnej špecializácie, pridávania hodnoty, regionálnej integrácie a konektivity, konkurencieschopnosti a spravodlivého a rovnocenného obchodu a inovácií;

b) podpora programu regionálnej integrácie a obchodných politík pre udržateľný rozvoj a vykonávanie obchodných dohôd; podpora a posilňovanie multilateralizmu a dodržiavania medzinárodných pravidiel a noriem;

c) zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia s regulačným prostredím umožňujúcim hospodársky rozvoj;

d) posilňovanie sociálnej a environmentálnej udržateľnosti, posilnenie hospodárskeho postavenia žien, mladých ľudí a zraniteľných skupín, sociálnej zodpovednosti podnikov a zodpovedného obchodného správania; dodržiavanie a presadzovanie noriem a zásad v oblasti ľudských práv v rámci celého hodnotového reťazca; podpora spoločného pridávania hodnoty a spravodlivých obchodných podmienok.

4. **Podpora dobrej správy vecí verejných, mieru a bezpečnosti a boj proti neregulárnej migrácii a nútenému vysídľovaniu**

a) posilňovanie a podpora mieru, predchádzania konfliktom, demokracie, právneho štátu, nezávislého súdnictva, boja proti korupcii, správy vecí verejných a dohľadu vrátane transparentných, zodpovedných, efektívnych a inkluzívnych inštitúcií na všetkých úrovniach;

b) boj proti neregulárnej migrácii a nútenému vysídľovaniu; zníženie zraniteľnosti v súvislosti s migráciou vrátane opatrení na ochranu obetí vykorisťovania a zneužívania; zintenzívnenie spolupráce v oblasti integrovaného riadenia hraníc;

c) podpora riešení zameraných na rozvoj určených pre nútene vysídlené osoby, vnútorne vysídlené osoby a ich hostiteľské komunity;

d) boj proti akejkoľvek forme násilia, organizovanej trestnej činnosti, obchodovania s ľuďmi, obchodovania s drogami, prevádzačstva a prania špinavých peňazí.

5. **Podpora sociálnej súdržnosti, boj proti nerovnosti a podpora ľudského rozvoja**

a) podpora prijatia a účinného vykonávania verejných politík na zníženie nerovnosti a integrovaného prístupu k správe a sociálnym politikám;

b) zlepšovanie prístupu všetkých k základným potrebám a službám; podpora posilňovania systémov vzdelávania;

c) presadzovanie, ochrana a uplatňovanie práv zraniteľných skupín a pokrok v oblasti rodovej rovnosti; posilňovanie kapacity pre rodovo responzívnu tvorbu politiky;

d) prehlbovanie dialógu s partnerskými krajinami, regionálnymi a medzinárodnými organizáciami, so súkromným sektorom a s organizáciami občianskej spoločnosti o sociálnej súdržnosti a boji proti nerovnosti;

e) podpora posilňovania systémov zdravotnej starostlivosti, lepšieho prístupu k zdravotníckym službám a ich lepšej kvality a odolnosti.

6. **Posilňovanie partnerstiev**

a) spolupráca so zainteresovanými stranami v industrializovaných a rozvinutejších rozvojových krajinách a prostredníctvom verejnej diplomacie;

b) posilňovanie regionálnej, subregionálnej a medziregionálnej spolupráce.

XII. KARIBIK

1. **Posilňovanie odolnosti proti zmene klímy a katastrofám vrátane zelenej transformácie**

a) podpora adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania, pripravenosti na katastrofy a znižovania rizika katastrof;

b) presadzovanie ochrany a riadenia životného prostredia, ako aj podpora udržateľných multifunkčných riadených ekosystémov v kontexte adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti nej;

c) posilnenie udržateľných potravinových systémov;

d) podpora prechodu na zelenú energiu, obehového hospodárstva, boja proti znečisťovaniu a budovania odolnosti.

2. **Podpora udržateľného rastu a pracovných miest**

a) podpora hospodárskej diverzifikácie a inteligentnej špecializácie; podpora digitálneho hospodárstva a digitálnej pripojiteľnosti;

b) zameranie na nové hnacie sily rastu vrátane zeleného/modrého/obehového hospodárstva, udržateľného cestovného ruchu a digitálnej transformácie; podpora rozvoja udržateľných výrobných a hodnotových reťazcov;

c) podpora prístupu k financovaniu, sociálnej inklúzie, rozvoja súkromného sektora, obchodu medzi podnikmi, odborného vzdelávania a rozvoja zručností.

3. **Podpora regionálnej integrácie, obchodu a nadnárodnej spolupráce**

   a) podpora ekonomickej integrácie a vykonávania dohody o hospodárskom partnerstve;

   b) podpora budovania inštitúcií a kultúrnych výmen, a to aj s krajinami a územiami širšej karibskej oblasti.

4. **Posilňovanie správy vecí verejných, mieru, bezpečnosti a ľudského rozvoja**

   a) posilňovanie správy vecí verejných, mieru, demokracie, občianskej spoločnosti, boja proti nerovnosti a bezpečnosti občanov;

   b) boj proti nezákonnému obchodovaniu, nezákonnému financovaniu a organizovanej trestnej činnosti; posilnenie riadenia hraníc, odklonu trestnej činnosti a jej predchádzania;

   c) podpora opatrení sociálnej súdržnosti a rámcov ochrany vrátane lepšieho prístupu k službám zdravotnej starostlivosti a ich lepšej kvality a odolnosti;

   d) presadzovanie medzinárodných noriem v oblasti správy vecí verejných a verejných financií.

5. **Podpora ľudských práv a rodovej rovnosti**

   a) podpora a ochrana ľudských práv a základných slobôd;

   b) podpora rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien.